

Русский
язык

大学俄语

Русский
язык

Русский язык

大学俄语

Русский язык

大学俄语

(第二外语用)

总主编 / 王亚民

副总主编 / 杜晓梅 李莉 薛继旺

本册主编 / 杜晓梅 郭颖颖

审阅 / Г.Ц. Бадуева

В.А. Завадская

2

图书在版编目 (CIP) 数据

大学俄语：全3册 / 王亚民总主编. —兰州：甘肃文化出版社，2014.4
ISBN 978-7-5490-0615-1

I. ①大… II. ①王… III. ①俄语—高等学校—教材
IV. ①H35

中国版本图书馆CIP数据核字 (2014) 第073400号

大学俄语

王亚民 | 总主编

杜晓梅 李 莉 薛继旺 | 副总主编

出版人 | 王 奕

责任编辑 | 李浩强

封面设计 | 陈晓燕

出版发行 | 甘肃文化出版社

网 址 | <http://www.gswenhua.cn>

投稿邮箱 | press@gswenhua.cn

地 址 | 兰州市城关区曹家巷 1 号 | 730030(邮编)

营销中心 | 王 俊 贾 莉

电 话 | 0931-8454870 8430531(传真)

印 刷 | 兰州中正印刷有限责任公司

开 本 | 787 毫米×1092 毫米 1/16

字 数 | 1200 千

印 张 | 52.5

版 次 | 2014 年 4 月第 1 版

印 次 | 2014 年 4 月第 1 次

书 号 | ISBN 978-7-5490-0615-1

定 价 | 120.00 元(全三册)

版权所有 违者必究 (举报电话：0931-8454870)

(图书如出现印装质量问题, 请与我们联系)

前　言

本教材是《大学俄语（第二外语用）》的第二册，是以教育部制定的《大学俄语课程教学要求》和《全国硕士研究生入学统一考试大纲（非俄语专业）》为依据，结合二外俄语的教学实际而编写。本教材供高等院校以俄语为第二外语的学生在掌握《大学俄语（第二外语用）》第一册的基础上使用。

本教材的任务是接续第一册的内容，在继续系统地传授俄语语法知识的基础上，开始侧重培养和强化学生俄语阅读理解、翻译和写作能力，以提高学生俄语综合运用的水平。

本册共有 20 课，每课包括正文、语法与练习、词汇与练习、课文与练习、国情文化点滴等部分。教材贯穿应用性原则，力求把语言训练和阅读情景紧密结合起来，使教材内容符合学生的实际需要。

本教材所选素材内容新颖、体裁多样，涉及经济、历史、文化、艺术、体育、科技、教育、环保、日常生活等社会文化的各个领域，注重俄罗斯国情知识和当代俄罗斯社会文化及热点问题，力求集思想性、实用性、广泛性和趣味性为一体，培养和提高学生的语言应用能力和跨文化交流能力。教学时间约为 140 课时。

本教材由杜晓梅主编并编写 1—12 课，郭颖颖编写 13—20 课及 СЛОВАРЬ，王亚民教授和 Г.Ц.Бадуева 副教授负责全书的审校工作。感谢陇东学院科研著作出版基金对本教材的资助。

由于编者水平有限，时间紧迫，疏漏和谬误之处在所难免，恳请不吝赐教，编者将不胜感激。

编　者

2013 年 10 月

目 录

Урок 1

I. ГРАММАТИКА	1
1. 否定代词	1
(1) 带 <i>ни-</i> 的否定代词	1
(2) 带 <i>не-</i> 的否定代词	2
2. 否定副词	2
3. 反身代词 <i>себя</i>	3
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	3
III. ТЕКСТ	6
Новые слова и словосочетания	6
Текст	10
Роль компьютера в современной жизни	11
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	12
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	14
Волга – река-мать России	14

Урок 2

I. ГРАММАТИКА	15
1. 不定代词和不定副词	15
(1) 带 <i>-то</i> 的不定代词和不定副词	15
(2) 带 <i>-нибудь</i> 的不定代词和不定副词	16
(3) 带 <i>кое-</i> 的不定代词和不定副词	16
2. 限制定代词 <i>сам</i>	17
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	18
III. ТЕКСТ	19
Новые слова и словосочетания	19
Текст	23
Климат меняется	23
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	24

V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	26
Богатая Сибирь	26

Урок 3

I. ГРАММАТИКА	27
1. 形动词概述	27
2. 主动形动词的构成	28
(1) 现在时主动形动词的构成	28
(2) 过去时主动形动词的构成	28
3. 主动形动词的用法	29
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	30
III. ТЕКСТ	31
Новые слова и словосочетания	31
Текст	35
Чемпионат мира по футболу	35
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	36
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	40
Российская футбольная Премьер-Лига	40

Урок 4

I. ГРАММАТИКА	41
1. 现在时被动形动词的构成	41
2. 过去时被动形动词的构成	42
3. 被动形动词的用法	43
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	44
III. ТЕКСТ	45
Новые слова и словосочетания	45
Текст	48
Свет в окне	48
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	49
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	51
Берёза – символ России	51

Урок 5

I. ГРАММАТИКА	52
1. 被动形动词短尾的构成	52
2. 被动形动词短尾的用法	53

3. 同位语	53
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	54
III. ТЕКСТ	55
Новые слова и словосочетания	55
Текст	58
Космос ждёт туристов	58
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	59
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	62
Зимний дворец и Летний дворец	62

Урок 6

I. ГРАММАТИКА	63
1. 副动词概述	63
2. 副动词的构成	64
3. 副动词的用法	65
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	66
III. ТЕКСТ	67
Новые слова и словосочетания	67
Текст	69
Снегурочка	69
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	70
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	72
Русская литература и Нобелевская премия	72

Урок 7

I. ГРАММАТИКА	73
1. 句子概述	73
2. 简单句概述	74
(1) 确指人称句	74
(2) 不定人称句	74
(3) 泛指人称句	74
(4) 不定式句	74
(5) 无人称句	75
3. 谓语的类型	76
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	77
III. ТЕКСТ	78
Новые слова и словосочетания	78

Текст	81
-------------	----

3G — Я вижу твою улыбку	81
-------------------------------	----

IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	82
---------------------------------------	----

V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	85
---	----

«Медный всадник»	85
------------------------	----

Урок 8

I. ГРАММАТИКА	86
----------------------------	----

1. 复合句概述	86
----------------	----

2. 并列复合句	87
----------------	----

II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	89
---	----

III. ТЕКСТ	90
-------------------------	----

Новые слова и словосочетания	90
------------------------------------	----

Текст	92
-------------	----

Новый мировой центр	92
---------------------------	----

IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	94
---------------------------------------	----

V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	96
---	----

Арбат	96
-------------	----

Урок 9

I. ГРАММАТИКА	97
----------------------------	----

1. 主从复合句	97
----------------	----

2. 说明从句	98
---------------	----

3. 主句中指示词 to 的用法	100
------------------------	-----

II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	100
---	-----

III. ТЕКСТ	101
-------------------------	-----

Новые слова и словосочетания	101
------------------------------------	-----

Текст	104
-------------	-----

Современная семья	104
-------------------------	-----

IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	105
---------------------------------------	-----

V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	107
---	-----

Русская печь	107
--------------------	-----

Урок 10

I. ГРАММАТИКА	108
----------------------------	-----

1. 限定从句	108
---------------	-----

2. 限定从句和说明从句的区别	110
-----------------------	-----

II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	111
III. ТЕКСТ	112
Новые слова и словосочетания	112
Текст	114
Проблемы современной молодёжи России	114
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	116
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	117
«Золотой век» русской литературы	117

Урок 11

I. ГРАММАТИКА	118
1. 疏状从句	118
2. 疏状从句(1)：条件从句	119
3. 表示条件关系的成语化复合句型	120
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	121
III. ТЕКСТ	121
Новые слова и словосочетания	121
Текст	125
Как отмечают Рождество в России	125
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	126
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	129
Красная площадь	129

Урок 12

I. ГРАММАТИКА	130
1. 疏状从句(2)：时间从句	130
2. 表示同时关系的时间从句	131
3. 表示异时关系的时间从句	131
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	132
III. ТЕКСТ	133
Новые слова и словосочетания	133
Текст	135
Летающий автомобиль поступил в продажу	135
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	137
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	139
Литература русской эмиграции	139

Урок 13

I. ГРАММАТИКА	140
1. 表示时间关系的成语化复合句型	140
2. не успел... как	140
3. не прошёл (прошло) ... как	141
4. не проходит (проходило) ... чтобы не	141
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	142
III. ТЕКСТ	142
Новые слова и словосочетания	142
Текст	146
Пётр Ильич Чайковский и «Лебединое озеро»	146
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	147
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	149
Русская музыка	149

Урок 14

I. ГРАММАТИКА	150
1. 疏状从句 (3) : 让步从句	150
2. 带连接词的让步从句	150
3. 带关联词的让步从句	151
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	152
III. ТЕКСТ	152
Новые слова и словосочетания	152
Текст	155
НБА	155
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	156
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	159
Водка – национальный спиртной напиток России	159

Урок 15

I. ГРАММАТИКА	160
1. 疏状从句 (4) : 地点从句	160
2. 疏状从句 (5) : 目的从句	161
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	162
III. ТЕКСТ	163
Новые слова и словосочетания	163

Текст	165
Переход от «Сделано в Китае» к «Создано в Китае».....	165
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	167
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	169
Квас – самый популярный напиток в России	169

Урок 16

I. ГРАММАТИКА	170
1. 疏状从句 (6) : 行为方式和程度从句	170
2. 行为方式和程度复合句中主句指示词的用法	171
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	172
III. ТЕКСТ	173
Новые слова и словосочетания	173
Текст	176
Лян Шаньбо и Чжу Интай	176
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	178
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	180
Хлеб и соль	180

Урок 17

I. ГРАММАТИКА	181
主谓一致关系	181
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	183
III. ТЕКСТ	183
Новые слова и словосочетания	183
Текст	187
Здоровый сон	187
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	189
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	191
Озеро Байкал	191

Урок 18

I. ГРАММАТИКА	192
1. 疏状从句 (7) : 原因从句	192
2. 疏状从句 (8) : 结果从句	193
3. 疏状从句 (9) : 对比从句	194
4. 疏状从句 (10) : 比较从句	195

II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	195
III. ТЕКСТ	196
Новые слова и словосочетания	196
Текст	199
Вмѣсте домой посle свиданія?	199
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	200
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	203
Русская баня	203

Урок 19

I. ГРАММАТИКА	204
1. 接续复合句	204
2. 无连词复合句	205
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	206
III. ТЕКСТ	207
Новые слова и словосочетания	207
Текст	209
Театр в Москвѣ	209
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	210
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	212
Государственная Третьяковская Галерея	212

Урок 20

I. ГРАММАТИКА	213
1. 直接引语和间接引语	213
2. 直接引语转换成间接引语时的几种情况	214
II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ	215
III. ТЕКСТ	216
Новые слова и словосочетания	216
Текст	220
Пётр I Великий	220
IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ	222
V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ	224
Екатерина II	224
СЛОВАРЬ	225

УРОК 1

I. ГРАММАТИКА

1. 否定代词
2. 否定副词
3. 反身代词

II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ

III. ТЕКСТ

1. Новые слова и словосочетания
2. Текст: Роль компьютера в современной жизни

IV. УПРАЖНЕНИЯ ПО ТЕКСТУ

V. КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ О РОССИИ: Волга—река-мать России

I. ГРАММАТИКА

1. 否定代词

(1) 带 ни- 的否定代词

带 **ни-** 的否定代词由疑问代词和否定语气词 **ни-** 构成，可理解为“没有……”：**никто**（没有人），**ничто**（没有事情、东西），**никакой**（没有什么样的），**ничей**（没有谁的）；用于否定句，起加强否定语气的作用，指出句中所谈事物和现象完全不存在，变格和用法同疑问代词。

1) Старик никому не сказал о своей семье.

老人没有向任何人讲过自己的家庭。

2) Никакие трудности не испугали наших студентов.

任何困难也没有吓到我们的学生。

3) Она не брала ничьих книг.

她谁的书都没有拿。

和前置词连用时，前置词位于 **ни-** 和疑问代词中间，如 **ни у кого́**，**ни к кому́**，**ни с чем** 等。

1) Она́ сидíт на своём ме́сте и ни с кем не хóчет разговари́вать.

她坐在自己的座位上，和谁都不想说话。

2) Мы не наде́емся ни на чью помо́щь, сáми решíм эту зада́чу.

不期望任何人的帮助，我们自己能够完成这个任务。

(2) 带 не- 的否定代词

带 не- 的否定代词由疑问代词和否定语气词 не- 构成，表示行为由于缺少客体或主体而不能进行，意为“没有……可……”：нéкого（没有人可……），нéчего（没有事情、东西可……）等。带 не- 的否定代词用于无人称句，行为主体用第三格，现在时谓语用动词不定式表示，过去时和将来时用 было 和 будéт 表示。нéкого，нéчего 没有第一格形式。

1) Товарищи всё сказáли, мне нéчего добави́ть.

同志们都说了，我没什么可补充的。

2) Нéкому будéт помогáть: все учáтся лúчше меня́.

没什么人可以帮助的：所有的人都比我学习好。

3) Вчера́ мне бы́ло скучно: нéчем бы́ло заня́ться.

昨天我很无聊：无事可干。

与前置词连用时，前置词位于 не 和疑问代词中间，如 нé у кого́，нé к чему́，нé с кем 等。

1) Всё бы́ло хорошо́, бóльше заботи́ться не о чём.

一切都好，没什么可担心的。

2) Нам нé к кому́ пойти́ в гости.

我们没有可去做客的人。

2. 否定副词

否定副词由疑问副词和否定语气词 ни- 或 не- 构成。

带 ни- 的否定副词：нигде́（哪儿都没有），никуда́（哪儿都不去），никогда́（从来没有），никак（无论如何都不）；表示客观上可能，但主观上没有利用的时间、地点或行为方法，用法同带 не- 的否定代词，多用于否定句中。

带 не- 的否定副词：нéгде（没有地方可），нéкуда（无处可去），нéкогда（没有时间可……），表示主观上想而客观上没有可利用的地点和时间等。用法同带 не- 的否定代词，用于无人称句，否定不存在的时间、地点、方式方法等；现在时谓语用动词不定式表示，过去时和将来时用 было 和 будéт 表示。

试比较：

(1) Нигде я не нашёл нужной мне статьи. 在哪也没找到我需要的文章。	Мне негде найти нужную статью. 没地方可以找到我需要的文章。
(2) Я никогда не читал этот роман. 我从来没有读过这部小说。	Мне никогда читать этот роман. 我没有时间读这部小说。
(3) Я никуда не хотела ехать. 我哪儿也不想去。	Мне никуда было пойти. 我没有可去的地方。

3. 反身代词 **себя**

反身代词 **себя** 表示行为客体，指出该行为本身，没有第一格形式，没有性、数、人称的变化，变格和 **ты** 类似。

第一格	第二格	第三格	第四格	第五格	第六格
я	себя	себе	себя	собой	о себе

- (1) Мама купила себе одежду.
妈妈给自己买了件衣服。
- (2) Мы учимся для себя.
我们为自己而学。
- (3) В реальной жизни люди обычно заботятся только о себе.
在现实生活中人们通常只关心自己。
к себе 表示运动的方向，**у себя** 表示动作的状态。
- 1) После занятий преподаватель ушёл к себе домой.
下课后老师回家了。
- 2) Воскресенье я обычно провожу у себя дома: отдыхаю.
星期天我通常在家，因为我想休息。

II. УПРАЖНЕНИЯ ПО ГРАММАТИКЕ

Задание 1. Выберите самый подходящий из предложенных вариантов.

- (1) Мальчикам _____ было рассказать об этом: в аудитории _____ не было.
Мальчики _____ не рассказали об этом.

Задание 2. Заполните пропуски отрицательными местоимениями в правильной форме.

- (1) _____ (кто) не подходят эти брюки.

(2) Они _____ (что) не получили и вернулись _____ (с, что) .

(3) Я _____ (на, кто) не обижаюсь: сам ошибся.

(4) Он всегда всё решает сам, так как ему _____ (с, кто)
посоветоваться.

(5) _____ (кто) не может уговорить этого мальчика, он _____
(кто и что) не слушается.

(6) Люба _____ (на, что) не обратила внимания, так как ей
_____ (о, кто и что) заботиться.